Torsdag den 16. september 2021

P9_TA(2021)0388

Identifikation af kønsbaseret vold som et nyt kriminalitetsområde som omhandlet i artikel 83, stk. 1, i TEUF

Europa-Parlamentets beslutning af 16. september 2021 med henstillinger til Kommissionen om at identificere kønsbaseret vold som et nyt kriminalitetsområde som omhandlet i artikel 83, stk. 1, i TEUF (2021/2035(INL))

(2022/C 117/09)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til artikel 2 og artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union,

— der henviser til artikel 8, 10 og 19, artikel 83, stk. 1, og artikel 225 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 1-4, 6-8, 10-12, 21, 23-26, 47 og 49,

— der henviser til de landeovervågningsrapporter, der er udarbejdet af ekspertgruppen for indsatsen mod vold mod kvinder og vold i hjemmet,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen »En Union med lighed: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025«,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juni 2020 med titlen »EU-strategi for ofres rettigheder (2020-2025)«,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. november 2020 med titlen »En Union med lige muligheder: Strategi for ligestilling af LGBTIQ-personer 2020-2025«,

— der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 25. november 2020 med titlen »EU's kønshandlingsplan III (GAP III) — en ambitiøs dagsorden for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil«,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. marts 2021 med titlen »EU-strategi for børns rettigheder«,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. april 2021 om EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel 2021-2025,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA ([1]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/99/EU af 13. december 2011 om den europæiske beskyttelsesordre ([2]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA ([3]),

([1]) EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1.
([2]) EUT L 338 af 21.12.2011, s. 2.
([3]) EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57.

— der henviser til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling nr. 5 »Ligestilling mellem kønnene«,

— der henviser til generel henstilling nr. 33 af 3. august 2015 om kvinders adgang til domstolene fra Komitéen for Afskaffelse af Diskrimination mod Kvinder,

— der henviser til generel henstilling nr. 35 om kønsbaseret vold mod kvinder, der ajourfører generel henstilling nr. 19 af 14. juli 2017 fra Komitéen for Afskaffelse af Diskrimination mod Kvinder,

— der henviser til undersøgelsen fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder med titlen »Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse«, der blev offentliggjort i 2014,

— der henviser til rapporten fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder med titlen »Crime, safety and victims' rights«, der blev offentliggjort i 2021,

— der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,

— der henviser til Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet,

— der henviser til Beijingerklæringen og den tilhørende handlingsplan, der blev vedtaget på den fjerde verdenskvindekonference den 15. september 1995, og til de efterfølgende slutdokumenter, som blev vedtaget på de ekstraordinære FN-samlinger Beijing+5 (2000), + 10 (2005), Beijing+15 (2010) og Beijing+20 (2015),

— der henviser til ordlisten fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder,

— der henviser til de vedtagne konklusioner fra den 65. samling i FN's Kommission for Kvinders Status, der fandt sted den 15.-26. marts 2021,

— der henviser til bestemmelserne i FN's retlige instrumenter på menneskerettighedsområdet, navnlig dem, der vedrører kvinders rettigheder, og til FN's andre instrumenter vedrørende vold mod kvinder, herunder FN's erklæring af 20. december 1993 om afskaffelse af vold mod kvinder,

— der henviser til sin beslutning af 5. april 2011 om prioriteringer og udkast til en ny EU-rammepolitik til bekæmpelse af vold mod kvinder ([4]),

— der henviser til sin beslutning af 25. februar 2014 med henstillinger til Kommissionen om bekæmpelse af vold mod kvinder ([5]),

— der henviser til sin beslutning af 12. september 2017 om forslag til Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions indgåelse af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet ([6]),

— der henviser til sin beslutning af 13. februar 2019 om konstatering af tilbagegang med hensyn til kvinders rettigheder og ligestilling i EU ([7]),

— der henviser til sin beslutning af 28. november 2019 om EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen og andre foranstaltninger til bekæmpelse af kønsbaseret vold ([8]),

([4]) EUT C 296 E af 2.10.2012, s. 26.
([5]) EUT C 285 af 29.8.2017, s. 2.
([6]) EUT C 337 af 20.9.2018, s. 167.
([7]) EUT C 449 af 23.12.2020, s. 102.
([8]) EUT C 232 af 16.6.2021, s. 48.

Torsdag den 16. september 2021

— der henviser til sin beslutning af 26. november 2020 om de facto-forbuddet mod retten til abort i Polen ([9]),

— der henviser til sin beslutning af 21. januar 2021 om kønsperspektivet i covid-19-krisen og perioden efter krisen ([10]),

— der henviser til sin beslutning af 21. januar 2021 om EU's strategi for ligestilling mellem kønnene ([11]),

— der henviser til sin beslutning af 10. februar 2021 om gennemførelsen af direktiv 2011/36/EU om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor ([12])

— der henviser til sin beslutning af 11. februar 2021 om fremtidige udfordringer for kvinders rettigheder i Europa: mere end 25 år efter Beijingerklæringen og Beijinghandlingsprogrammet ([13]),

— der henviser til Rådets konklusioner om kvinder, fred og sikkerhed, der blev offentliggjort den 10. december 2018,

— der henviser til FN-notatet »COVID-19 and Ending Violence Against Women and Girls«, der blev offentliggjort i 2020 ([14]),

— der henviser til juridisk udtalelse af 11. marts 2021 ([15]) fra generaladvokaten ved Den Europæiske Unions Domstol om Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, der har til formål at afklare retsusikkerheden, om og hvordan Unionen kan indgå og ratificere konventionen,

— der henviser til forretningsordenens artikel 47 og 54,

— der henviser til de fælles drøftelser i Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling, jf. forretningsordenens artikel 58,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A9-0249/2021),

A. der henviser til, at ligestilling mellem kvinder og mænd er en kerneværdi, som er fastsat i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og anerkendt i artikel 23 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«); der henviser til, at retten til ligebehandling og ikkeforskelsbehandling er en grundlæggende rettighed, der er nedfældet i traktaterne og i chartret; der henviser til, at afskaffelse af mænds vold mod kvinder er en forudsætning for at opnå reel ligestilling mellem kvinder og mænd;

B. der henviser til, at Unionen i henhold til artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) i alle sine aktiviteter skal tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem kvinder og mænd;

C. der henviser til, at kønsbaseret vold, både online og offline, og manglende adgang til tilstrækkelig beskyttelse er den mest alvorlige form for kønsbaseret forskelsbehandling og udgør en krænkelse af de grundlæggende rettigheder, som er nedfældet i chartret, såsom retten til menneskelig værdighed, retten til livet, retten til fysisk og mental integritet, forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, forbuddet mod slaveri og tvangsarbejde, retten til frihed og sikkerhed og retten til respekt for privatliv og familieliv;

D. der henviser til, at Rådet i henhold til artikel 83, stk. 1, tredje afsnit, i TEUF på baggrund af udviklingen i kriminaliteten kan vedtage en afgørelse om andre områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af sådanne lovovertrædelsers karakter eller virkning eller af et særligt behov for at bekæmpe dem på fælles grundlag;

([9]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0336.
([10]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0024.
([11]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0025.
([12]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0041.
([13]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0058.
([14]) https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-covid-19-and-ending-violence-against-women-and-girls
([15]) https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=238745&doclang=da

E. der henviser til, at Rådet i forbindelse med vedtagelsen af en sådan afgørelse i henhold til artikel 83, stk. 1, tredje afsnit, træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse;

F. der henviser til, at Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) og Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (»Istanbulkonventionen«) definerer kønsbaseret vold mod kvinder som vold mod en kvinde, fordi hun er kvinde, eller vold, der i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder; der henviser til, at »vold mod kvinder« skal forstås som enhver kønsbestemt voldshandling, der resulterer i eller sandsynligvis vil resultere i fysisk, seksuel, psykologisk eller økonomisk skade eller lidelse for kvinder, herunder trusler om sådanne handlinger, tvang eller vilkårlig frihedsberøvelse, hvad enten den forekommer i det offentlige liv eller i privatlivet;

G. der henviser til, at LGBTIQ+-personer også er ofre for kønsbaseret vold på grund af deres køn, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika;

H. der henviser til, at kønsbaseret vold mod LGBTIQ+-personer omfatter fysisk vold, psykologisk vold, tvangsægteskaber, seksuel vold, herunder korrigerende voldtægt og seksuel chikane, kønslemlæstelse af kvinder og af interseksuelle personer, tvangssterilisering af transpersoner og interseksuelle personer, såkaldte »æresforbrydelser«, omvendelsesterapi, hadefuld tale, både online og offline, mobning og chikane, socioøkonomisk berøvelse og vold, der foregår inden for familiens og/eller hjemmets rammer;

I. der henviser til, at køn i henhold til Istanbulkonventionen defineres som »de socialt konstruerede roller, adfærdsmønstre, aktiviteter og egenskaber, som et givent samfund anser for at være passende for kvinder og mænd«, hvilket minder om, at mange former for vold mod kvinder har rod i et ulige magtforhold mellem kvinder og mænd;

J. der henviser til, at formuleringen »i al deres mangfoldighed« i denne beslutning tilkendegiver den holdning, at kvinder, mænd og ikkebinære personer henhører under heterogene kategorier, herunder, men ikke begrænset til, race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse, sprog, religion eller tro, politiske eller andre holdninger, tilhørsforhold til en national minoritet, ejendom, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, helbredstilstand, civilstand, migrant- eller flygtningestatus; der henviser til, at denne formulering bekræfter forpligtelsen til ikke at lade nogen i stikken og til at opnå et Europa for alle og med ligestilling mellem kønnene; der henviser til, at der ikke kan skabes reelle fremskridt for ligestillingen mellem mænd og kvinder uden en tværsektoriel tilgang;

K. der henviser til, at kønsbaseret vold har rod i kønsstereotyper, heteropatriarkalske strukturer, asymmetriske magtforhold samt strukturelle og institutionelle uligheder; der henviser til, at kønsbaseret vold berører alle dele af samfundet;

L. der henviser til, at kønsbaseret vold rammer kvinder og piger i al deres mangfoldighed og LGBTIQ+-personer, drevet af et ønske om at straffe dem, der anses for at overskride samfundets normer for kønshierarkier, kønsudtryk og binære kønssystemer; der henviser til, at kønsbaseret vold tager sigte på at fastslå, gennemtvinge eller bevare kønsbestemte uligheder og forstærke kønsnormer og -stereotyper;

M. der henviser til, at EIGE definerer kvindemord som mord på kvinder og piger på grund af deres køn; der henviser til, at kvindemord kan antage forskellige former såsom mord på kvinder som følge af partnervold, drab på kvinder og piger på grund af deres køn, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, kvindelig kønslemlæstelse, kønslemlæstelse af interseksuelle personer og såkaldte »æresdrab«; der henviser til, at kvindemord er den ekstreme manifestation af eksisterende former for vold mod kvinder og repræsenterer den ultimative voldshandling, der opleves inden for et kontinuum af vold; der henviser til, at mange typer kvindemord ikke tælles med i officielle tal og forsat er usynlige;

N. der henviser til, at børn påvirkes dybt, når de oplever partnervold, hvad enten den er fysisk, seksuel eller psykologisk, og at dette viderefører overgreb til fremtidige generationer, eftersom børn, der er vidne til partnervold mod deres mor eller en af deres forældre, har større risiko for at komme ud for den form for vold senere i livet — både som offer og som gerningsmand; der henviser til, at de love, der beskytter barnets værdighed og anerkender barnet som offer i sådanne sager, spiller en afgørende rolle i beskyttelsen af ofrene — både kvinder og børn; der henviser til, at lovgivning om forældremyndighed skal udformes på en sådan måde, at gerningsmænd til partnervold ikke kan få forældremyndighedsrettigheder;

O. der henviser til, at kønsbaseret vold omfatter mange former for vold, herunder partnervold og vold i hjemmet; der henviser til, at EIGE, i lighed med Istanbulkonventionen, definerer vold i hjemmet som alle former for fysisk, seksuel, psykologisk eller økonomisk vold, der forekommer inden for familiens eller hjemmets rammer, uanset de biologiske eller juridiske familiebånd, eller mellem tidligere eller nuværende ægtefæller eller partnere, uanset om gerningsmanden deler eller har delt bopæl med offeret;

P. der henviser til, at kønsbaseret vold og seksuel chikane online i sagens natur er grænseoverskridende; der henviser til, at vold i form af cybervold, herunder onlinechikane, cybermobning, cyberstalking, sexistisk hadefuld tale, offentliggørelse af seksuelle billeder uden samtykke, »doxing«, identitetstyveri eller hacking, i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder og piger;

Q. der henviser til, at kønsbaseret vold mod kvinder og piger er en af de mest udbredte former for krænkelser af kvinders rettigheder i Europa; der henviser til, at undersøgelser foretaget af Unionen viser, at én ud af tre kvinder i Unionen, hvilket repræsenterer 62 millioner kvinder, har været udsat for fysisk og/eller seksuel vold, siden de fyldte 15 år, og én ud af to kvinder (55 %) har været udsat for seksuel chikane; der henviser til, at Verdenssundhedsorganisationen (WHO) rapporterer, at næsten en tredjedel (27 %) af kvinder på verdensplan i alderen 15-49 år, som har været i et forhold, har berettet om, at de har været udsat for en form for fysisk og/eller seksuel vold fra deres partner; der henviser til, at WHO rapporterer, at hele 38 % af alle drab på kvinder på globalt plan begås af partneren;

R. der henviser til, at der mangler ajourførte omfattende og sammenlignelige opdelte data om alle former for kønsbaseret vold, der dækker hele Unionen; der henviser til, at manglen på sammenlignelige data også er et resultat af manglende harmonisering af de definitioner, der vedrører kønsbaseret vold; der henviser til, at omfattende og sammenlignelige opdelte data er afgørende for at kunne dokumentere kønsbaseret vold og de grundlæggende årsager hertil; der henviser til, at Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder offentliggjorde sin seneste undersøgelse om vold mod kvinder i 2014, og til, at de seneste tal ikke er tilgængelige;

S. der henviser til, at kønsbaseret vold medfører betydelige omkostninger for vores europæiske samfund, det være sig i form af tabt økonomisk output eller levering af tjenesteydelser, herunder sundhedsmæssige, juridiske, sociale og specialiserede tjenesteydelser; der henviser til, at de højeste omkostninger imidlertid bæres af ofrene for kønsbaseret vold, som skal leve med de varige følelsesmæssige ar efter disse traumatiske oplevelser; der henviser til, at trivslen for ofre for kønsbaseret vold bør være styrende for Unionens indsats;

T. der henviser til, at konsekvenserne af covid-19-krisen resulterede i en dramatisk stigning i kønsbaseret vold, navnlig partnervold, herunder fysisk og psykisk vold, tvang og onlinevold; der henviser til, at Verdenssundhedsorganisationens medlemsstater i Europa har rapporteret om en stigning på 60 % i antallet af nødopkald fra kvinder, der har været udsat for vold fra deres partner; der henviser til, at nedlukningsforanstaltninger har gjort det mere vanskeligt for ofre for partnervold at søge hjælp, fordi de ofte må blive hjemme sammen med deres voldsmænd og har begrænset adgang til støttetjenester, og fordi utilstrækkelige støttestrukturer og -ressourcer har forværret en allerede eksisterende »skyggepandemi«;

U. der henviser til, at uddannelse spiller en central rolle med hensyn til at forhindre kønsbaseret vold, især ved at udfordre de negative sociale normer, der driver dette fænomen, og ved at styrke de unge med henblik på at anerkende, tackle og forhindre disse handlinger;

V. der henviser til, at kønsbaseret vold fortsat er underrapporteret i Unionen; der henviser til, at to tredjedele af ofrene ikke anmelder kønsbaseret vold til myndighederne ([16]);

W. der henviser til, at sekundær viktimisering også kendt som reviktimisering, ifølge EIGE forekommer, når et offer lider yderligere skade, som ikke er et direkte resultat af den kriminelle handling, men som skyldes den måde, hvorpå institutioner og andre personer behandler offeret; der henviser til, at sekundær viktimisering ifølge EIGE f.eks. kan forårsages ved, at offeret gentagne gange skal møde gerningsmanden og gentagne gange afhøres om de samme fakta, og ved brug af upassende sprog eller ufølsomme kommentarer, som fremsættes af alle dem, der kommer i kontakt med ofrene;

([16]) https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures

X. der henviser til, at kønsbaseret vold kan begås af personer på myndighedsposter, mens offeret holdes i forvaring som f.eks. i fængsler, mentale sundhedsfaciliteter, detentionscentre, velfærdsfaciliteter og flygtningelejre; der henviser til, at situationer med overfyldte boliger, høje stressniveauer og mangel på privatliv også kan føre til kønsbaseret vold; der henviser til, at man ved at sikre, at politifolk er særligt trænet i at have bløde færdigheder for at kunne lytte opmærksomt, forstå og respektere alle kvinder, som har været udsat for kønsbaseret vold, kan bidrage til at afhjælpe underrapportering og modvirke, at kvinder bliver ofre igen, og skabe et mere sikkert miljø for personer, der har overlevet kønsbaseret vold;

Y. der henviser til, at det er absolut nødvendigt at garantere økonomisk overkommelig og sikker adgang til et uafhængigt retssystem for at fremme et mere sikkert miljø for alle personer, der har overlevet kønsbaseret vold; der henviser til, at en effektiv løsning på problemet med kønsbaseret vold indebærer oprettelse af uddannelsesprogrammer for de involverede fagfolk, såsom socialarbejdere, sundhedspersonale, retshåndhævelsespersonale og personer, der arbejder i retsvæsenet, således at de er i stand til at identificere, håndtere og reagere på kønsbaseret vold;

Z. der henviser til, at antallet af domfældelser af gerningsmænd, der begår vold mod kvinder, og navnlig seksuel vold, herunder voldtægt og seksuelle overgreb, er uacceptabelt lavt i alle medlemsstater, hvilket viser, at der er systemiske mangler med hensyn til, hvordan de retshåndhævende myndigheder behandler kønsbaseret vold, og der henviser til, at dette igen medfører en udbredt kultur med straffrihed og en alvorlig forringelse af ligestillingen mellem kønnene og bekæmpelsen af kønsbaseret vold;

AA. der henviser til, at seksuel vold er en del af et kontinuum af kønsbaseret diskrimination og vold, der hænger tæt sammen med de fortsatte uligheder og mere generelle angreb på ligestillingen mellem kønnene samt kvinders og pigers menneskerettigheder;

AB. der henviser til, at Istanbulkonventionen er det mest omfattende instrument i Europa til bekæmpelse af bestemte former for vold begået af mænd mod kvinder og piger samt vold i hjemmet; der henviser til, at Istanbulkonventionen opstiller en omfattende ramme af retlige og politiske foranstaltninger til at forebygge sådanne voldshandlinger, støtte ofrene og straffe gerningsmændene;

AC. der henviser til, at desinformationskampagner, der har til formål at undergrave ligestillingen mellem kønnene, også blokerer fremskridt vedrørende spørgsmålet om afskaffelse af vold mod kvinder, som det har været tilfældet i forbindelse med Istanbulkonventionen, hvilket fører til folkelig modstand og beklagelige politiske beslutninger i nogle medlemsstater;

AD. der henviser til, at Istanbulkonventionen er blevet undertegnet af alle medlemsstater og ratificeret af 21; der henviser til, at Bulgarien, Tjekkiet, Ungarn, Letland, Litauen og Slovakiet endnu ikke har ratificeret Istanbulkonventionen; der henviser til, at Polen har meddelt, at landet har til hensigt at udtræde af Istanbulkonventionen; der henviser til, at Tyrkiets udtræden af Istanbulkonventionen skaber en dårlig præcedens; der henviser til, at Istanbulkonventionen endnu ikke er ratificeret af Unionen;

AE. der henviser til, at krænkelser af kvinders rettigheder er af international, europæisk og grænseoverskridende karakter; der henviser til, at kvinder og piger i Europa og andre ofre for kønsbaseret vold ikke drager fordel af det samme niveau af beskyttelse mod vold i hele Unionen på grund af forskellige nationale lovgivningsmæssige rammer og beskyttelses- og forebyggelsesmekanismer;

AF. der henviser til, at Unionens indsats for at udrydde vold mod kvinder og piger samt andre former for kønsbaseret vold kræver, at Kommissionen undersøger flere sideløbende tiltag, både lovgivende og ikkelovgivende, herunder forslag om at identificere kønsbaseret vold som et kriminalitetsområde, der opfylder de kriterier, som er anført i artikel 83, stk. 1, i TEUF, og samtidig foreslå et direktiv om kønsbaseret vold, der anvender denne artikel som retsgrundlag;

AG. der henviser til, at bekæmpelse af kønsbaseret vold er en central prioritet i Unionens strategi for ligestilling mellem kønnene og i Unionens optræden udadtil; der henviser til, at Kommissionen i sit arbejdsprogram for 2021 bebudede et nyt lovgivningsforslag om forebyggelse og bekæmpelse af kønsbaseret vold på grundlag af artikel 82, 83 og 84 i TEUF samt et specifikt forslag om at udvide listen over områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension, som fastsat i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i TEUF, til at omfatte alle former for hadforbrydelser og hadefuld tale; der henviser til, at bekæmpelse af kønsbaseret vold er blandt kommissionsformandens prioriteter ([17]);

([17]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

Torsdag den 16. september 2021

Årsager til og indvirkning af kønsbaseret vold og sikring af en helhedsorienteret tilgang til forebyggelse af den

1. fordømmer alle former for vold mod kvinder og piger i al deres mangfoldighed og andre former for kønsbaseret vold, såsom vold mod LGBTIQ+-personer på grund af køn, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, som anses for at henvise til forskellige former for online- og offlinevold, der resulterer i eller sandsynligvis vil resultere i fysisk, seksuel, psykologisk eller økonomisk skade eller lidelse;

2. fremhæver, at der på grund af nedlukningsforanstaltninger og foranstaltninger for at holde afstand under covid-19-pandemien har været en foruroligende stigning i den kønsbaserede vold, som kvinder og piger udsættes for i hele Unionen, herunder partnervold, fysisk, seksuel, økonomisk og psykologisk vold, tvang og cybervold, hvilket har ført til et overvældende behov for støttetjenester til disse ofre;

3. insisterer på, at definitionen af termen »kvinder« i forbindelse med bekæmpelse af vold mod kvinder skal omfatte piger under 18 år;

4. fordømmer kvindemord som den mest ekstreme form for kønsbaseret vold mod kvinder og piger; understreger, at kvindemord er en meget alvorlig krænkelse af menneskerettighederne, og at Unionen bør udarbejde en plan for at forebygge og bekæmpe vold, opdage risikosituationer og støtte og beskytte ofrene;

5. understreger, at vold mod kvinder og andre former for kønsbaseret vold stadig forbigås i tavshed og er resultatet af en fortsat historisk ulige adgang til og fordeling af magt og ressourcer, hvilket har ført til patriarkalske strukturer og kønsstereotyper, som har ført til mænds dominans over og forskelsbehandling af kvinder såvel som til vold rettet mod LGBTIQ+-personer, med enorm indvirkning på ofre, deres familier og samfund;

6. glæder sig over #MeToo-bevægelsen, der symboliserer kvinders stemme, som bryder den mur af tavshed, der omgærder sexchikane og seksuel vold mod kvinder i al deres mangfoldighed på tværs af alle aldre, sektorer og steder; fordømmer, at ofrene for sexchikane og seksuel vold i nogle lande i stigende grad bliver anklaget eller endda dømt for injurier, hvorved der skabes en afskrækkende effekt, der lukker munden på de kvinder, som har modet til at udtale sig, og gør dem til ofre endnu en gang;

7. anerkender, at fremskridtene hen imod ligestilling har fundet sted takket være den vedholdende feministiske kamp mod den globale undertrykkelse af kvinder og piger;

8. understreger, at denne situation forværres af sociale og økonomiske uligheder og væsentlige reduktioner i tilgængelige midler, navnlig i krisetider, som fører til løn- og pensionsforskelle, feminisering af usikre ansættelsesforhold og mere risikable levevilkår for kvinder; fremhæver, at disse uligheder og magtubalancer har en tværgående og global natur, der er fælles for hele Unionens territorium og ikke begrænser sig til specifikke medlemsstater;

9. understreger, at fastlåste kønsnormer baseret på patriarkalske stereotyper bidrager til forskelsbehandling og undertrykkelse af kvinder, herunder lesbiske, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle kvinder, fører til flere situationer, hvor alle, der ikke tilpasser sig dem, udsættes for kønsbestemt vold, og bidrager til at usynliggøre den vold, som homoseksuelle, biseksuelle og interkønnede mænd udsættes for;

10. understreger vigtigheden af at håndtere og gennem uddannelse at fremme en ligeværdig status og et jævnbyrdigt magtforhold mellem mænd og kvinder og mellem drenge og piger og af at eliminere fordomme og kønsstereotyper, som fører til skadelige, sociale kønsnormer; beklager det store antal tilfælde af vold rettet mod kvinder i al deres mangfoldighed, herunder lesbiske, biseksuelle og transpersoner samt transseksuelle, interseksuelle og nonbinære personer;

11. understreger de mange psykiske indvirkninger, som kønsbaseret vold har på ofrene, herunder stress, følelsen af utryghed eller sårbarhed, koncentrationsproblemer, angst, panikanfald, social isolation, lavt selvværd, depression, posttraumatiske stresslidelser, manglende tillid og manglende kontrolfølelse samt frygt eller sågar selvmordstanker; understreger vigtigheden af, at der stilles mentale sundhedstjenester, som også ofte leveres af NGO'er og civilsamfundsaktører, til rådighed for ofre for disse forbrydelser;

12. minder om, at kønsbaseret vold også har en social, økonomisk og demokratisk virkning, såsom manglende adgang til beskæftigelse, isolation, tilbagetrækning fra det offentlige liv eller mangel på materielle eller finansielle ressourcer, som forstærker kvinders ufordelagtige position; understreger, at kønsbaseret vold udøves som en form for tvangsmæssig kontrol over kvinder, der forhindrer ligestilling mellem kønnene, social mobilitet, økonomisk indflydelse og udøvelse af deres rettigheder som unionsborgere, herunder deres fulde borgerdeltagelse i samfundslivet og frie udfoldelse af deres liv uden vold;

13. fremhæver den skadelige økonomiske indvirkning, som kønsbaseret vold og de deraf følgende mentale sundhedsproblemer, som den forårsager, kan have på ofrene, herunder deres evne til at søge beskæftigelse og den økonomiske byrde, de pålægges ved at tage retlige skridt, og påpeger, at de anslåede årlige samfundsmæssige omkostninger ved kønsbaseret vold (290 mia. EUR) (mellem 49 mia. EUR og 89,3 mia. EUR med hensyn til cyberchikane og cyberstalking) overstiger de anslåede årlige omkostninger ved særligt alvorlige forbrydelser som anført i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i TEUF ([18]);

14. understreger, at Istanbulkonventionen fortsat er den internationale standard og et vigtigt redskab til at udrydde kønsbaseret vold ved at følge en helhedsorienteret og koordineret tilgang, hvor man sætter offerets rettigheder i centrum og tackler problemerne ud fra en lang række perspektiver; gentager sin opfordring til at afslutte Unionens ratificering af Istanbulkonventionen på baggrund af en bred tiltrædelse og fremhæver vigtigheden af, at Bulgarien, Tjekkiet, Ungarn, Letland, Litauen og Slovakiet ratificerer den; bemærker med bekymring forsøgene i nogle medlemsstater på at sprede desinformation om Istanbulkonventionen såsom fornægtelsen af, at kønsbaseret vold forekommer; fordømmer, at denne desinformation er ved at få fodfæste i Europa og dermed bidrager til vanskelighederne ved at beskytte kvinders rettigheder;

15. påpeger, at Istanbulkonventionen bør forstås som minimumstandarden for udryddelse af kønsbaseret vold, og at Unionen bør forfølge endnu mere resolutte og effektive lovgivningsmæssige foranstaltninger i denne henseende; minder om, at sådanne nye lovgivningsmæssige foranstaltninger under alle omstændigheder bør være i overensstemmelse med de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i Istanbulkonventionen, og bør supplere dens ratificering; opfordrer medlemsstaterne til at tage hensyn til henstillingerne fra ekspertgruppen for indsatsen mod vold mod kvinder og vold i hjemmet og til at forbedre deres nationale lovgivning for at bringe den mere i overensstemmelse med Istanbulkonventionens bestemmelser med henblik på at sikre korrekt gennemførelse og håndhævelse;

16. beklager, at bekæmpelsen af kønsbaseret vold påvirkes negativt af angrebene på kvinders og pigers rettigheder og ligestillingen mellem kønnene; fordømmer de handlinger, der udføres af de antikønsbevægelser og antifeministiske bevægelser i Europa og resten af verden, som systematisk angriber kvinders rettigheder og LGBTIQ+-rettigheder, herunder seksuelle og reproduktive rettigheder, og ønsker at ophæve de eksisterende love, der beskytter dem, og dermed bringer respekten for menneskerettighederne og retsstatsprincippet i fare; fordømmer al desinformation, der bevidst spredes om Istanbulkonventionen og andre redskaber og initiativer til bekæmpelse af vold mod kvinder i Unionen, hvilket udgør en hindring for beskyttelsen af kvinder mod vold; opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at civilsamfundsorganisationer, der støttes og finansieres af Unionen, ikke fremmer kønsdiskrimination;

17. opfordrer Kommissionen til at øge og sikre langsigtet finansiering, der er øremærket til at forebygge og bekæmpe vold mod kvinder og piger og andre former for kønsbaseret vold gennem programmet om borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, herunder støtte til krisecentre og andre civilsamfundsorganisationer, der arbejder på det pågældende område; gentager, at det er vigtigt at anvende benchmarks og indikatorer til måling af fremskridt;

18. understreger, at der er markante forskelle på den juridiske definition og behandling af kønsbaseret vold på tværs af medlemsstaterne; påpeger, at dette i høj grad hæmmer Unionens lovgivningsmæssige tiltag mod kønsbaseret vold, herunder direktiv 2012/29/EU, 2011/36/EU og 2011/99/EU;

19. fremhæver betydningen af forebyggende foranstaltninger til bekæmpelse af vold mod kvinder og piger; bemærker, at sådanne foranstaltninger kræver et klarere fokus i hele retsvæsenet samt i skoler og inden for sundhedspleje for at forebygge og minimere risikoen for vold;

20. insisterer på, at det er nødvendigt med foranstaltninger, som tager fat på de underliggende årsager til ulighed mellem kønnene, herunder bekæmpelse af sexisme, patriarkalske kønsnormer, -stereotyper og -værdier; beklager manglen på forskning og viden, der danner grundlag for effektiv politik og lovgivning til forebyggelse af kønsbaseret vold; opfordrer derfor EIGE og Eurostat til at fungere som videncenter om vold mod piger i Unionen; understreger, at mænds vold mod kvinder begynder med drenges vold mod piger; mener derfor, at forebyggende foranstaltninger skal begynde i en tidlig alder; understreger behovet for, at ligestilling mellem kønnene indtager en central plads på uddannelsesområdet, og opfordrer til, at der træffes uddannelsesforanstaltninger, som er rettet mod, og gennemføres sammen med, unge, herunder aldersrelevant information, omfattende seksualundervisning, udvikling af ikkevoldelige forhold, uddannelse i selvforsvar for kvinder i forbindelse med gennemførelsen af artikel 12, stk. 6, i Istanbulkonventionen og punkt 125, litra g), i det strategiske mål

([18]) EPRS' foreløbige evaluering af den europæiske merværdi (EAVA) om kønsbaseret vold, s. 35.

D.1. i Beijinghandlingsprogrammet, og til, at der træffes mere generelle foranstaltninger til bekæmpelse af segregation, ulighed mellem kønnene og forskelsbehandling;

21. fremhæver, at angrebet på kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene ofte er én dimension af en mere overordnet forværring af situationen med hensyn til demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, og opfordrer derfor Kommissionen og Rådet til at tage højde for krænkelser af kvinders og LGBTIQ+-personers rettigheder i forbindelse med de igangværende procedurer vedrørende artikel 7 i TEU;

22. understreger behovet for EU-dækkende oplysningskampagner, der omfatter information rettet mod uddannelse af yngre EU-borgere om ligestilling mellem kønnene og om virkningerne af kønsbaseret vold online og offline, hvilket vil støtte bestræbelserne på at sikre, at kvinder og piger kan leve deres liv frit og sikkert på alle områder;

23. opfordrer Kommissionen til at arbejde sammen med medlemsstaterne om at sikre, at kønsbestemt vold behandles effektivt i alle nationale undervisningsplaner; bifalder Kommissionens forslag til en EU-dækkende kampagne om kønsstereotyper, der indgår i strategien for ligestilling mellem kønnene, og dens tilsagn om, at man fra en tidlig alder informerer drenge og piger om ligestilling mellem kønnene og støtter udviklingen af ikkevoldelige relationer, da dette er afgørende for effektiv forebyggelse;

24. fremhæver betydningen af at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne om problemet med kønsbestemt vold, hvilket også sætter medlemsstaterne i stand til med vellykkede politikker at dele deres erfaringer gennem udveksling af bedste praksis;

25. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at forbedre den regelmæssige tilgængelighed og sammenlignelighed af opdelte data af høj kvalitet om alle former for kønsbaseret vold på EU-plan og nationalt plan og til at harmonisere dataindsamlingssystemer blandt medlemsstater gennem et samarbejde med Eurostat, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og EIGE; mener, at kvalitetsdata vil være af væsentlig betydning for klare og målbare mål i forbindelse med udryddelsen af kønsbestemt vold; glæder sig over meddelelsen om en ny EU-dækkende undersøgelse fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder vedrørende udbredelsen af og mønstrene bag alle former for vold mod kvinder;

26. fremhæver, at det for at øge vores forståelse om kønsbestemt vold inden for Unionen er nødvendigt at sikre, at mindst følgende kategorier medtages i dataindsamlingen i forbindelse med de retshåndhævende foranstaltninger: a) offerets køn, b) gerningsmandens køn, c) forholdet mellem offeret og gerningsmanden, d) forekomsten af seksuel vold, e) om volden har en kønsbestemt motivation, og f) andre sociodemografiske karakteristika, der er relevante for en intersektionel analyse; understreger, at det foruden disse oplysninger er nødvendigt at have generelle oplysninger om antallet af klager, antallet og typerne af udstedte beskyttelsesordrer, antallet af afviste og tilbagetrukne klager, antallet af retsforfølgninger og domfældelser samt den tid, der medgår til afgørelse af sager, information om de straffe, som gerningsmændene idømmes, samt erstatning, herunder erstatning til ofre, hændelser der indberettes til hjælpetjenester eller sundheds- og socialsektorer, der tager sig af sager om vold mod kvinder, og stikprøveundersøgelser;

Bekæmpelse af alle former for kønsbaseret vold

27. fremhæver behovet for målrettet lovgivning og målrettede politikker med en tværsektoriel tilgang for at håndtere situationen for ofre for kønsbaseret vold, som oplever tværgående former for forskelsbehandling på grund af kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika og af andre grunde såsom race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering, sundhedstilstand, civilstand eller status som migrant eller flygtning; fremhæver nødvendigheden af i politik og lovgivningsarbejde at tilføje specifikke og målbare forpligtelser, herunder i forbindelse med grupper, som er beskyttet mod diskrimination ved EU-retten og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols og Den Europæiske Unions Domstols retspraksis;

28. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til i forbindelse med deres arbejde at bekæmpe kønsbaseret vold for at sikre, at alle lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige initiativer sigter mod at udrydde alle former for kønsbaseret vold, navnlig mod kvinder i al deres mangfoldighed og vold mod LGBTIQ+-personer på grund af kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika; minder om, at Parlamentet tidligere på det kraftigste har opfordret medlemsstaterne til at vedtage love og politikker, der forbyder omvendelsesterapi, kvindelig og interkønnet kønslemlæstelse og tvangssterilisation;

29. understreger, at kønsbaseret vold er en alvorlig overtrædelse af menneskets rettigheder og værdighed, som kan forekomme i form af psykologisk, fysisk, seksuel og økonomisk vold, og som bl.a. omfatter kvindemord, partnervold, sexchikane, cybervold, stalking, voldtægt, tidligt ægteskab og tvangsægteskab, kvindelig kønslemlæstelse, såkaldte »æresforbrydelser«, tvungen abort, tvungen sterilisation, seksuel udnyttelse og menneskehandel, institutionel vold, sekundær vold, indirekte vold og sekundær viktimisering;

30. minder om, at menneskehandel og seksuel udnyttelse er en form for kønsbaseret vold mod kvinder og piger, og understreger vigtigheden af en kønssensitiv tilgang til menneskehandel;

31. fordømmer fænomenet med sekundær vold, som er fysisk eller psykisk vold, repressalier, ydmygelser og forfølgelse mod mennesker, der støtter ofre for kønsbaseret vold; understreger, at disse handlinger hæmmer forebyggelse, opsporing, støtte og rehabilitering af kvinder i situationer med kønsbaseret vold;

32. er dybt bekymret over arten, omfanget og grovheden af kønsbaseret vold og chikane på arbejdspladsen; glæder sig i denne forbindelse over Den Internationale Arbejdsorganisations nylige vedtagelse af konvention nr. 190 om vold og chikane på arbejdspladsen og opfordrer medlemsstaterne til at ratificere og gennemføre den hurtigst muligt; opfordrer også Kommissionen og medlemsstaterne til på passende vis at færdiggøre den eksisterende ramme for effektive foranstaltninger til at forbyde vold og chikane på arbejdspladsen, samt forebyggende foranstaltninger, effektiv adgang til kønsorienterede, sikre og effektive klage- og tvistbilæggelsesmekanismer, uddannelse og oplysningskampagner, psykologiske støttetjenester og korrigerende foranstaltninger;

33. insisterer på, at cybervold, herunder seksuel og psykologisk onlinechikane, cybermobning, cyberstalking, afsløring af billeder med seksuelt indhold uden samtykke, sexistisk hadefuld tale og nye former for onlinechikane såsom zoom-bombing eller onlinetrusler, også udgør en form for kønsbaseret vold;

34. beklager, at cybervold rammer kvinder og piger uforholdsmæssigt hårdt og bliver stadig mere almindelig; minder om, at kønsbaseret cybervold er et kontinuum af, og er uløseligt forbundet med, offlinevold, da de begge er indbyrdes forbundne; understreger, at cybervold truer fremskridtene med hensyn til ligestilling mellem kønnene og har en tavshedseffekt, som er skadelig for Unionens demokratiske principper; beklager, at kvinder med en offentlig profil, som f. eks. politikere, journalister, kunstnere og aktivister, ofte er mål for kønsbaseret cybervold med det formål at modvirke lysten til at deltage i det offentlige liv og i beslutningstagende sfærer;

35. understreger cybervoldens grænseoverskridende karakter, hvor gerningsmændene anvender platforme eller mobiltelefoner, der er forbundet med eller hostes af andre medlemsstater end den, hvor offeret befinder sig; fremhæver, at det er nødvendigt at Unionen anlægger en koordineret tilgang for at forbedre rettidige og tilgængelige indberetningsværktøjer, effektive mekanismer til fjernelse af indhold og et effektivt samarbejde mellem onlineplatforme og medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder om bekæmpelse af kønsbaseret vold på internettet i fuld overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder;

36. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at vedtage specifikke foranstaltninger til udryddelse af alle former for onlinevold, herunder gennem hensigtsmæssig efteruddannelse af retshåndhævelsespersonale, som rammer kvinder og piger uforholdsmæssigt hårdt, og til specifikt at håndtere stigningen i denne vold under covid-19-pandemien;

37. minder om, at krænkelser af seksuelle og reproduktive rettigheder, herunder seksuel vold, gynækologisk og obstetrisk vold og skadelig praksis, er en form for kønsbaseret vold mod kvinder og piger og transpersoner og nonbinære personer, som det fremgår af LGBTIQ+-ligestillingsstrategien, og udgør en hindring for ligestilling mellem kønnene;

38. opfordrer Kommissionen til at fremme regelmæssig udveksling af god praksis mellem medlemsstaterne og interessenter vedrørende seksuelle og reproduktive rettigheder i forbindelse med Kommissionens forslag om supplerende foranstaltninger til at forebygge og bekæmpe former for kønsbaseret vold;

39. fremhæver, at reproduktiv tvang og nægtelse af sikker og lovlig abort også er en form for kønsbaseret vold; understreger, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ved flere lejligheder har fastslået, at en restriktiv abortlovgivning og manglende gennemførelse deraf udgør en krænkelse af kvinders menneskerettigheder; understreger, at pigers og kvinders selvstændighed og evne til at træffe frie og uafhængige beslutninger om deres kroppe og liv er

forudsætninger for deres økonomiske uafhængighed, for ligestilling mellem kønnene og for afskaffelse af kønsbaseret vold; fordømmer på det kraftigste angrebet på kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene i Unionen, navnlig tilbageskridtet for kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder og de facto-forbuddet mod sikker og lovlig abort i Polen;

40. beklager de synlige mangler i retshåndhævelsessystemet, som fører til få domfældelser i sager om kønsbaseret vold mod kvinder og piger og til straffrihed for lovovertrædere; opfordrer alle medlemsstaterne til at ændre definitionerne af »seksuel vold« og »voldtægt« i deres nationale ret, så de bliver baseret på manglende samtykke, som fastsat i Istanbulkonventionen;

41. er bekymret over seksualiseringen af børn, navnlig mænds seksualisering af piger; mener, at det er bydende nødvendigt at styrke den beskyttelse, der ydes i henhold til straffeloven om seksuelle overgreb mod børn, navnlig når gerningsmanden udviser forsømmelighed med hensyn til barnets alder;

42. understreger, at kvinder og piger med handicap har to til fem gange større risiko for at blive udsat for forskellige former for vold; fremhæver, at Unionen som part i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap er forpligtet til at træffe foranstaltninger for at sikre fuld respekt for alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder for kvinder og piger med handicap; bemærker, at Unionen bør fremme sine bestræbelser i denne retning, bl.a. ved at ratificere Istanbulkonventionen;

43. understreger, at kvinder tilhørende mindretal, navnlig romakvinder og muslimske kvinder, især dem, der bærer religiøs beklædning, er uforholdsmæssigt hårdt ramt af kønsbaseret vold, navnlig i det offentlige rum, på arbejdspladsen og online; understreger, at kønsbaseret vold mod romakvinder og muslimske kvinder bør tackles med en intersektionel tilgang, der tager hensyn til forskelsbehandling på grund af køn i kombination med forskelsbehandling på grund af religion og etnisk oprindelse;

44. bemærker, at Kommissionen er nødt til at håndtere den særlige situation med migrantkvinders beskyttelse mod kønsbaseret vold, navnlig i tilfælde af partnervold, hvor ofrets opholdsstatus afhænger af samlivsforhold eller civilstand, og minder om, at alle ofre for kønsbaseret vold i henhold til direktiv 2012/29/EU skal have adgang til passende beskyttelse, støttetjenester og effektive retsmidler, herunder retten til at modtage oplysninger og til at kunne deltage i straffesager, og at alle rettigheder skal gælde på en ikkediskriminerende måde, herunder med hensyn til deres opholdsstatus;

45. understreger, at hovedparten af de nuværende migrations- og flygtningelove i Europa ikke adresserer migrant- og flygtningekvinders sårbarhed, hvilket bl.a. medfører, at de i højere grad udsættes for kønsbaseret vold under deres rejser og står over for usikre modtagelsesforhold, utilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger og manglende adgang til domstolsprøvelse for migranter i Unionen;

46. mener, at partnervold ikke kun er en forbrydelse mod voldsofret, men også bør anses som en forbrydelse mod eventuelle børn, der overværer den, bl.a. i betragtning af de langvarige negative følger for barnets trivsel og udvikling; beklager, at børn af gerningsmændene til partnervold ofte udsættes for mishandling som en måde at udøve magt og vold mod moderen, hvilket er et fænomen, der er kendt som indirekte vold og er en form for kønsbaseret vold;

Beskyttelse, støtte og erstatning

47. opfordrer medlemsstaterne til at træffe alle nødvendige foranstaltninger til at fremme og sikre støtte og erstatning til kvinder og piger i al deres mangfoldighed og alle personer, der har overlevet kønsbaseret vold, og til at fremme og sikre deres beskyttelse mod alle former for vold; minder om, at sådanne foranstaltninger bør være passende, vedtages rettidigt, være holistiske og stå i et rimeligt forhold til alvoren af den forvoldte skade og med behørig hensyntagen til behovene hos de personer, der udsættes for intersektorielle former for forskelsbehandling og vold;

48. opfordrer medlemsstaterne til at overholde Istanbulkonventionen ved at træffe foranstaltninger til beskyttelse og støtte af kvinder, som bygger på en kønsbestemt forståelse af vold mod kvinder og intim partnervold, og som fokuserer på ofrets menneskerettigheder og sikkerhed, for derved at forhindre, at der begås institutionel vold mod ofre som følge af lovgivning eller administrativ eller håndhævelsesmæssig praksis, der ikke tager hensyn til kønsaspektet og/eller mangler tilstrækkelig viden og passende procedurer, hvilket kan føre til straffrihed for gerningsmænd og reviktimisering;

49. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at børn også betragtes som ofre for kønsbaseret vold i sager om partnervold, og at deres værdighed og sikkerhed er altafgørende; glæder sig i den forbindelse over love, der gør det kriminelt at udsætte et barn for vold i nære relationer; opfordrer desuden medlemsstaterne til at sikre, at forældremyndighedslove er i overensstemmelse med dette princip, i den forstand at forældremyndigheden ikke tildeles den af forældrene, der har begået partnervold;

50. understreger medlemsstaternes pligt til at sikre, at der er passende støtte og tjenester til rådighed for personer, der har overlevet kønsbaseret vold, og at de er tilpasset deres særlige behov, bl.a. i krisetider; minder i den forbindelse om vigtigheden af at yde støtte til uafhængige civilsamfundsorganisationer og krisecentre for kvinder, som er de organisationer, der har den knowhow, som er nødvendig for at sikre beskyttelsen af kvinder;

51. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at ofre har adgang til støttetjenester og væsentlige tjenester, herunder tjenester vedrørende seksuel og reproduktiv sundhed, og til også at sikre en sådan adgang i landdistrikterne; støtter kraftigt tilgængeligheden af offentlige tjenester i alle faser af erstatningsprocessen, navnlig for så vidt angår ydelse af væsentlig psykologisk, juridisk og beskæftigelsesmæssig støtte;

52. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at øge bevidstheden og sikre, at information til ofre for og gerningsmænd bag kønsbaseret vold er tilgængelig på alle EU-sprog, med henblik på at sikre, at ofrenes rettigheder respekteres, når de udøver deres grundlæggende ret til fri bevægelighed inden for Unionen;

53. opfordrer medlemsstaterne til, på baggrund af den strukturelle kontekst, som forskelsbehandling og ulighed optræder i, at intensivere deres arbejde for at sikre, at ofrene har lige adgang til domstolsprøvelse og til et uafhængigt retssystem, som er fysisk, økonomisk, socialt og kulturelt tilgængeligt for alle ofre for kønsbaseret vold, og til at sikre, at offerets rettigheder er i centrum, således at man undgår forskelsbehandling, traumatisering eller reviktimisering i forbindelse med retslige, medicinske og politimæssige procedurer ved at integrere kønsaspektet i hele processen;

54. understreger med bekymring, at de fleste medlemsstater stadig har problemer med den fuldstændige eller korrekte gennemførelse og/eller praktiske anvendelse af direktiv 2012/29/EU, således som det fremgår af Kommissionens EU-strategi for ofres rettigheder, og opfordrer medlemsstaterne til på behørig og omhyggelig vis at gennemføre det fuldt ud og korrekt;

55. understreger, at den manglende håndtering af manglen på tillid og tiltro til de retshåndhævende myndigheder og til retsvæsenet blandt personer, der har overlevet kønsbaseret vold, er en vigtig bidragende årsag til underrapportering; opfordrer medlemsstaterne til at styrke ressourcerne og uddannelsen af praktiserende læger, retshåndhævelsespersonale, herunder dommere, offentlige anklagere, personale i retsvæsenet, retsmedicinere og andre fagpersoner, der kommer i kontakt med ofre for kønsbaseret vold; opfordrer medlemsstaterne til at vurdere muligheden for at oprette specialretter til dette formål; er overbevist om, at sikring af, at politi og dommere har øget kendskab og blødere færdigheder, således at de omhyggeligt kan lytte til, forstå og respektere alle personer, der har overlevet kønsbaseret vold, vil bidrage til at imødegå underrapportering, reviktimisering og vil skabe et mere trygt miljø for personer, der har overlevet kønsbaseret vold;

56. opfordrer alle medlemsstater til fuldt ud at overholde Istanbulkonventionen ved at vedtage behandlingsprogrammer for gerningsmænd bag kønsbaseret vold og vold i hjemmet med det formål at forebygge yderligere vold, give indblik i de destruktive kønsnormer, asymmetriske magtbalancer og værdier, der ligger til grund for kønsbaseret vold, samt sikre, at ofrenes sikkerhed og menneskerettigheder er det primære hensyn;

57. understreger vigtigheden af at sikre adgang til domstolsprøvelse for alle personer, der har overlevet konfliktrelateret kønsbaseret vold, herunder adgang til juridisk bistand af høj kvalitet, og af, at gerningsmænd bag alle kønsbaserede konfliktrelaterede forbrydelser mod kvinder og piger, samt mænd og drenge, fuldt ud drages til ansvar ved at aktivere retlige procedurer på nationalt, regionalt og internationalt niveau, navnlig via Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol;

58. opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre direktiv 2011/99/EU, 2012/29/EU og 2011/36/EU;

59. understreger, at fraværet af en EU-retsakt til bekæmpelse af kønsbaseret vold og forskellene mellem medlemsstaters nationale lovgivning fører til forskellige beskyttelsesniveauer for ofre;

60. glæder sig over Kommissionens tilsagn om at udvide de i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i TEUF omhandlede kriminalitetsområder til at omfatte hadforbrydelser og hadefuld tale; opfordrer indtrængende Kommissionen til at medtage seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk og kønsegenskaber som årsager til forskelsbehandling, der skal være specifikt omfattet af den pågældende artikel; mener, at en sådan foranstaltning er afgørende for at sikre beskyttelse af LGBTIQ +-personer i Unionen;

61. påpeger betydningen af at gøre fuld brug af de uddannelsesmuligheder, der er til rådighed for medlemsstaterne gennem Unionens forskellige programmer og organer, kontorer og agenturer, og opfordrer medlemsstaterne til at tilbyde periodisk og effektiv uddannelse, der omfatter køns- og menneskerettighedsperspektivet og internationale standarder; opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at ofrene har ret til offentlig retshjælp af høj kvalitet inden og under retssager;

62. glæder sig over Kommissionens tilsagn om i 2021 at udarbejde et forslag til direktiv, som skal forebygge og bekæmpe kønsbaseret vold, med henblik på at gennemføre standarderne i Istanbulkonventionen; understreger, at dette nye direktiv skal supplere eksisterende og kommende lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på at opnå en sammenhængende EU-indsats med hensyn til ligestilling mellem kønnene samt en fremtidig ratificering af Istanbulkonventionen; gentager derfor sin opfordring til Unionen om at ratificere Istanbulkonventionen; gentager derudover tilsagnet fra formanden for Kommissionen om at udvide kriminalitetsområderne til at omfatte specifikke former for kønsbaseret vold i overensstemmelse med artikel 83, stk. 1, i TEUF;

De næste trin på EU-plan

63. understreger, at kønsbaseret vold, både online og offline, er en særlig alvorlig forbrydelse og en udbredt krænkelse af de grundlæggende rettigheder og friheder i Unionen, som skal tackles på en mere effektiv måde og med større beslutsomhed på et fælles grundlag; understreger, at kønsbaseret vold er et resultat af sociale og systemisk strukturelle kønsskævheder, som har en grænseoverskridende dimension; gør navnlig opmærksom på de voksende antikønsbevægelser, LGBTIQ+-fjendske og antifeministiske bevægelser, som er velorganiserede og af grænseoverskridende karakter; mener desuden, at den grænseoverskridende dimension af kønsbaseret cybervold og de store individuelle, økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af kønsbaseret vold i alle medlemsstater bekræfter, at det er nødvendigt at bekæmpe kønsbaseret vold i dens mange dimensioner på et fælles EU-grundlag;

64. opfordrer Unionen til hurtigst muligt at håndtere stigningen i kønsbaseret vold under covid-19-pandemien; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at udarbejde en EU-protokol om kønsbaseret vold i krisetider og til at medtage beskyttelsestjenester for ofre såsom hjælpetjenester, sikre indkvarteringsfaciliteter og sundhedstjenester som »grundlæggende tjenester« i medlemsstaterne med henblik på at forebygge kønsbaseret vold og yde støtte til voldsofre under kriser såsom covid-19-pandemien;

65. understreger, at vedtagelsen af regionale og internationale instrumenter, såsom Istanbulkonventionen, FN's erklæring om afskaffelse af vold mod kvinder og andre FN-resolutioner, også viser nødvendigheden af at bekæmpe alle former for kønsbaseret vold på et fælles grundlag;

66. understreger, at det særlige behov for at bekæmpe vold mod kvinder og piger og andre former for kønsbaseret vold på et fælles grundlag også hænger sammen med behovet for at fastsætte minimumsregler vedrørende definitionen af strafbare handlinger og sanktioner, herunder en fælles definition af kønsbaseret vold, samt minimumsregler vedrørende centrale spørgsmål som forebyggelse, underrapportering, offerbeskyttelse, støtte og erstatning og retsforfølgning af gerningsmændene; understreger, at medlemsstaternes tilgange til og grader af engagement i forebyggelsen og bekæmpelsen af kønsbaseret vold varierer betydeligt, og at en fælles tilgang derfor også vil bidrage til retshåndhævelse i forbindelse med grænseoverskridende operationer;

67. anmoder Kommissionen om i henhold til artikel 83, stk. 1, tredje afsnit, i TEUF at fremsætte forslag til en afgørelse fra Rådet om at identificere kønsbaseret vold som et nyt kriminalitetsområde, der opfylder de kriterier, som er fastsat i den pågældende artikel, i henhold til henstillingerne i bilaget hertil, og anmoder Kommissionen om at anvende dette nye kriminalitetsområde som retsgrundlag for et helhedsorienteret direktiv fra Europa-Parlamentet og Rådet med offeret i centrum for at forebygge og bekæmpe alle former for kønsbaseret vold, både online og offline;

68. opfordrer Kommissionen til at foreslå et omfattende direktiv om kønsbaseret vold, som gennemfører standarderne i Istanbulkonventionen og andre internationale standarder, såsom henstillinger fra Komitéen for Afskaffelse af Diskrimination mod Kvinder om kønsbaseret vold, og som omfatter mindst følgende elementer:

— forebyggelsesforanstaltninger, bl.a. gennem kønssensitiv, intersektionel og lydhør uddannelsesplanlægning rettet mod både piger og drenge, samt styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status

— støttetjenester og beskyttelsesforanstaltninger og erstatning til ofre

— foranstaltninger til bekæmpelse af alle former for kønsbaseret vold, herunder vold mod LGBTIQ+-personer på grund af køn, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika og kønsbaseret vold på internettet samt seksuel udnyttelse og misbrug

— minimumsstandarder for retshåndhævelse

— en tværgående tilgang med offeret i centrum

— forpligtelser for medlemsstaterne til at sikre, at der tages tilstrækkeligt hensyn til forældremyndighed og samværsret for så vidt angår børn, når der er tale om kønsbaseret vold, ved at sætte offerets rettigheder i centrum for deres love

— foranstaltninger, der sikrer, at der tilbydes information på alle relevante sprog og

— foranstaltninger til at sikre samarbejde mellem medlemsstaterne og udveksling af bedste praksis, oplysninger og ekspertise;

69. opfordrer Kommissionen til at udpege en koordinator for bekæmpelse af vold mod kvinder og andre former for kønsbaseret vold;

o

o o

70. pålægger sin formand at sende denne beslutning og de ledsagende henstillinger til Kommissionen og Rådet.

Torsdag den 16. september 2021

BILAG TIL BESLUTNING:

RÅDETS AFGØRELSE

om identificering af kønsbaseret vold som et kriminalitetsområde, der opfylder kriterierne i artikel 83, stk. 1 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 83, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til Europa-Parlamentets godkendelse, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ligestilling mellem kvinder og mænd er en af Unionens centrale værdier og er et af Unionens grundlæggende principper, som er nedfældet i traktaterne og anerkendt i artikel 23 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Retten til ligebehandling og ikkeforskelsbehandling er en grundlæggende rettighed, der er nedfældet i traktaterne og i chartret. Afskaffelse af mænds vold mod kvinder er en forudsætning for at opnå reel ligestilling mellem kvinder og mænd.

(2) I henhold til artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionen i alle sine aktiviteter tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.

(3) I henhold til artikel 83, stk. 1, tredje afsnit, i TEUF kan Rådet på baggrund af udviklingen i kriminaliteten vedtage en afgørelse om andre kriminalitetsområder end dem, der er angivet i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i TEUF, når der er tale om kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af lovovertrædelsernes karakter eller konsekvenser eller af et særligt behov for at bekæmpe dem på et fælles grundlag.

(4) Rådet træffer i forbindelse med vedtagelsen af en sådan afgørelse i henhold til artikel 83, stk. 1, tredje afsnit, afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

(5) Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) og Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (»Istanbulkonventionen«) definerer kønsbaseret vold mod kvinder som vold mod en kvinde, fordi hun er en kvinde, eller vold, der i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder; I henhold til Istanbulkonventionen defineres vold mod kvinder som enhver form for kønsbaseret vold, der påfører eller sandsynligvis vil påføre kvinder fysiske, seksuelle, psykiske eller økonomiske skader eller lidelser, herunder trusler om sådanne handlinger, tvang eller vilkårlig frihedsberøvelse, uanset om disse handlinger finder sted offentligt eller privat.

(6) LGBTIQ+-personer er også ofre for kønsbaseret vold på grund af deres køn, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika.

(7) Kønsbaseret vold mod LGBTIQ+-personer omfatter fysisk vold, psykologisk vold, tvangsægteskaber, seksuel vold, herunder »opdragende« voldtægt og seksuel chikane, kønslemlæstelse af kvinder og af interseksuelle personer, tvangssterilisering af transpersoner og af interseksuelle personer, såkaldte »æresforbrydelser«, omvendelsesterapi, hadefuld tale både online og offline, mobning og chikane, socioøkonomisk berøvelse og vold, der foregår inden for familiens og/eller hjemmets rammer på grund af offerets kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika.

(8) Kønsbaseret vold har rod i kønsstereotyper, heteropatriarkalske strukturer og asymmetriske magtforhold samt strukturelle og institutionelle uligheder. Kønsbaseret vold berører alle dele af samfundet.

(9) I henhold til Istanbulkonventionen defineres køn som »de socialt konstruerede roller, adfærdsmønstre, aktiviteter og egenskaber, som et givent samfund anser for at være passende for kvinder og mænd«, hvilket minder om, at mange former for vold mod kvinder har rod i et ulige magtforhold mellem kvinder og mænd.

(10) Kønsbaseret vold, både online og offline, og manglende adgang til tilstrækkelig beskyttelse er den mest alvorlige form for kønsbaseret forskelsbehandling og udgør en krænkelse af de grundlæggende rettigheder som nedfældet i chartret såsom retten til menneskelig værdighed, retten til livet og til fysisk og mental integritet, forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, forbuddet mod slaveri og tvangsarbejde, retten til frihed og sikkerhed og retten til respekt for privatliv og familieliv.

(11) Kønsbaseret vold, både online og offline, er en særlig alvorlig forbrydelse og en udbredt krænkelse af de grundlæggende rettigheder og friheder i Unionen, som skal tackles på en mere effektiv måde og med større beslutsomhed på et fælles grundlag.

(12) Vedtagelsen af regionale og internationale instrumenter, såsom Istanbulkonventionen, FN's erklæring om afskaffelse af vold mod kvinder og andre FN-resolutioner, viser nødvendigheden af at bekæmpe alle former for kønsbaseret vold på fælles grundlag.

(13) Det særlige behov for at bekæmpe vold mod kvinder og piger og andre former for kønsbaseret vold på et fælles grundlag hænger også sammen med behovet for at fastsætte minimumsregler vedrørende definitionen af strafbare handlinger og sanktioner, herunder en fælles definition af kønsbaseret vold, samt minimumsregler vedrørende centrale spørgsmål som forebyggelse, underrapportering, offerbeskyttelse, støtte og erstatning og retsforfølgning af gerningsmændene. Medlemsstaternes tilgange til og grader af engagement i forebyggelse og bekæmpelse af kønsbaseret vold varierer betydeligt, og en fælles tilgang vil derfor også bidrage til retshåndhævelse i forbindelse med grænseoverskridende operationer.

(14) Kønsbaseret vold opfylder kriterierne for at blive tilføjet som et nyt kriminalitetsområde i henhold til artikel 83, stk. 1, i TEUF —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Kønsbaseret vold identificeres hermed som et kriminalitetsområde, der opfylder kriterierne i artikel 83, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles,

På Rådets vegne

Formanden